

הצנע לכת עם אלוקיך

אמר הנביא מיכה: "במה אקדם ד', אכף לאלוקי מרום? האקדמנו בעולות, בעגלים בני שנה?"

לאמור, אם בא אדם לקדם את אלוקיו ולהוכיח את כניעתו לפניו, כלום בקרבנות יתרצה אל אדוניו?! באלה אין הוכחה מוחלטת לכניעה כלפי שמים.

הדרך היעוצה, עליה מצביע מיכה, היא רק "עשות משפט, אהבת חסד והצנע לכת". **ההצנעה היא המלמדת שמעשי האדם חתומים בחותם האמת של עבודת הבורא כראוי, ובהם יתרצה אל אדוניו.**

(הרב משה רייס / בנין עדי עד, עמ' 88)

כאשר הייתה הנחת אבן הפינה של ישיבת חכמי לובלין בפולין, הייתה התקהלות עצומה של אולי חמישים אלף איש, בנוכחות השרים הפולנים, והיה כבוד גדול. את המגרש תרם יהודי בשם ר' שמואל אייכנבוים, כדי לבנות עליו את הישיבה.

זוכר אני שהתפרסם אז בעיתונות, שהרב מטשורקוב אמר לנדיב: "ר' שמואל, אני מקנא בך! איני מקנא במצווה שבזכותך נבנה בניין הישיבה, כי **בזה יש פרסום, יש הרבה כבוד, בזה איני מקנא.** אך אני יהודי מאמין, ואני מאמין שמצווה גוררת מצווה. **וודאי עשית מצווה בצנעה שבזכותה זכית למצווה זו.** בזה אני מקנא."

(מורן הגרא"מ שך זצ"ל / מכתבים ומאמרים ח"ו, מאמר תרע"ט, עמ' צג)

להרבות כבוד שמים

האדם הרגיל, ללא עבודה ומחשבה תמידית, ימצא עצמו מצפה לתגמול או למעמד גבוה בעולם הזה על קיום המצוות. אדם זה אינו עובד את ד', **הוא עובד את עצמו!** הוא מצפה שמכוח מעשיו יקבל סיפוק גדול והרגשה שעשה מעשים גדולים. רצון זה אינו נובע מהמקום האמיתי של "להרבות כבוד שמים", אלא מהמקום הקטן של "להרבות כבוד עצמי".

המבט האמיתי על קיום המצוות הוא הבנת החובה המוטלת על האדם לקיים באופן מדויק את רצון ד' גם אם אין התכלית נראית לעין, וגם כאשר לא חשים סיפוק, ולא מקבלים הערכה מן הסביבה.

(הרב א' ברניג / אשת לפידות, עמ' פב)

בירושלמי (פאה פ"ח, ה"ו), מסופר על רבי אליעזר שהיה גבאי צדקה ומכניס אורחים גדול. פעם אחת סיפרה לו אשתו, שבאו היום אורחים רבים, ולאחר שכיבדה אותם במאכל ובמשתה, הרעיפו עליה שפע ברכות. אמר רבי אליעזר: "כיוון שדיברו בשבחנו וברכו אותנו, שכרנו יהיה מועט יותר, כי הכבוד וההערכה שקיבלנו מנוכחים משכר המצווה."

לעומת זאת, בפעם אחרת סיפרה לו אשתו על האורחים שכיבדה אותם כיד המלך, ובמקום להודות לה עזבו את מקום פניהם זועפות, ועוד הוסיפו ודיברו שלא כהוגן. פניו של רבי אליעזר נהרו והוא אמר: "היום קיימנו מצוות הכנסת אורחים בשלמותה!"

בדרך כלל, כשאנו טורחים למען הזולת, אנו מצפים למילות ברכה ושבח ולכבוד, ואף מצפים שישבו לנו על הטובה שעשינו. אך לא זוהי דעת התורה! יש להיטיב ולגמול חסד ככל האפשר, **והשכר אינו ניתן בעולם הזה.** אם נהנינו מהמצווה, תנוכה ההנאה משכרה הצפוי לנו. **כה חבל להמיר שכר נצח בהנאה רגעית וחולפת!**

(הרב אשר ברגמן / הגדה לבית יעקב, עמ' רכב)

כגפן פוריה

"אשתך כגפן פוריה" - אישה צנועה נמשלה לגפן.

כגפן יש מאפיין ייחודי שאינו קיים בשאר הפירות: החשיבות העיקרית של הפרי היא בנוזל הנמצא בתוכו, הוא היין. לעומת זאת בשאר הפירות, הפרי הוא העיקר, אך ניתן להפיק ממנו גם מיץ.

זו הסיבה לכך, שברכת המיץ הסחוט מן הגפן עולה בדרגה - מברכת "בורא פרי העץ", לברכת "בורא פרי הגפן", שהיא ברכה חשובה יותר. לעומת זאת, בשאר הפירות - ברכת המיץ הסחוט יורדת בדרגה - לברכת "שהכל".

כמו הגפן שעיקרה - פנימיותה, כך אישה - עיקר עבודתה בעולם היא בדרך של "הצנע לכת", בביתה, ללא פרסום.

(ערוך על פי הרב א' ברניג / אשת לפידות, עמ' צח)

הרבנית ברמן ע"ה, אשר נתחנכה על ברכיהם של אביה מרן הסטייפלר זצ"ל וזודה מרן החזון איש זצ"ל, הייתה מיוחדת באורחות חייה ובצניעותה.

קבלה הייתה בידה שלא להכניס לפיה כל מאכל תענוגים בימות החול, והיא שמרה על קבלה זו עשרות שנים מבלי שאיש ידע מכך. בימי חוליה, לאחר ניתוח, כדי למנוע התייבשות בפה, הורה הרופא שעליה לשים סוכרייה תחת הלשון. קראה הרבנית לבניה שליט"א לצורך התרת נדרים, וכך נודע הדבר.

אישה מקומה במטבח, בבישולים ובהכנת מאכלים עם בניה ובנותיה, ואף אחד לא ידע שהיא אינה טועמת מכל אותם מעדנים שהכינה!

גם מצוות הפרשת מעשר כספים הייתה נעשית בבית פנימה בעסק גדול, וזאת למען חינוך הבנים למצווה זו.

אולם ראה זה פלא, לאחר פטירתה נתברר בחשבונות שהייתה מפרישה חומש, ואף אחד לא ידע מזה. משום שמה שמחויבים בדין - על זה יש חובת חינוך, אולם מה שהחמירה על עצמה (על דעת בעלה) לתת חומש - זה רק "עם אלוקיך".

(הרב אריה לייב הכהן שפירא / בתוך אשת לפידות, עמ' קצד)